

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
„ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА”

ЗАТВЕРДЖУЮ
В. о. ректора
ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка”

_____ С. В. Савченко

«_____» _____ 2015 р.

ОСВІТНЬО-ПРОСВІТНИЦЬКА програма національно-патріотичного виховання СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ ЛУГАНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Старобільськ – 2015

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Нині, у час загрози державної незалежності України та територіальної цілісності, руйнівної суспільно-політичної ситуації на Луганщині, стала нагальною потреба розроблення Програми національно-патріотичного виховання студентської молоді Луганського національного університету імені Тараса Шевченка.

Програма розроблена відповідно до чинних державних освітньо-виховних документів, зокрема Наказу Міністерства освіти і науки України від 07.07.2009 № 636 „Про Концепцію національного виховання студентської молоді”, Наказу Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту, Міністерства освіти і науки України, Міністерства оборони України, Міністерства культури і туризму України від 27.10.2009 № 3754/981/538/49 „Про затвердження Концепції національно-патріотичного виховання молоді”, постанови Кабінету Міністрів від 28.01.2009 № 41 „Про затвердження Державної цільової соціальної програми „Молодь України” на 2009-2015 роки”.

В основу Програми національно-патріотичного виховання студентів ЛНУ імені Тараса Шевченка покладено ідею розвитку української державності як чинника консолідації суспільного розвитку й нації загалом.

Модернізація українських народних традицій і надбань національної та світової психолого-педагогічної науки й практики є основою форм і методів національно-патріотичного виховання.

Ідеалом національно-патріотичного виховання є національно свідомий, різнобічно та гармонійно розвинений, високоосвічений, комунікативно компетентний громадянин, здатний до саморозвитку та самовдосконалення в професійній та соціальній діяльності.

Домінантою національно-патріотичного виховання студентської молоді є формування в особистості ціннісного ставлення до держави, суспільства та самої себе, відчуття належності до України і світу загалом, усвідомлення єдності власної долі з долею своєї країни, дієвої життєвої позиції.

Актуальність розроблення та прийняття цієї Програми в ЛНУ імені Тараса Шевченка зумовлена необхідністю реалізації сучасної державної політики у сфері становлення та зміцнення української державності, побудови громадянського суспільства, інтеграції України у світове та європейське співтовариство, яка передбачає орієнтування на людину, її духовну культуру й визначає основні напрями соціально-гуманітарної роботи з молоддю та модернізації навчально-виховного процесу.

II. ВИЗНАЧЕННЯ ТА ОБГРУНТУВАННЯ ПРОБЛЕМИ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ ЛУГАНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Україна, маючи багатовікову державотворчу історію й проголосивши в 1991 р. державну незалежність, й досі перебуває в стані утвердження й розбудови вільної європейської країни. Цей процес ускладнений зовнішньополітичною й внутрішньосуспільною інформаційною та військовою агресією, що впливає на розуміння сучасних подій та їх адекватну оцінку й може призвести до руйнації ціннісних пріоритетів у студентському середовищі на Сході країни.

Революція Гідності та викликані нею суспільно-політичні зміни 2013 – 2014 років стали поштовхом до становлення українського народу як політичної нації на основі вироблення загальнодержавної національної ідеї. Саме тепер розбудова України залежатиме від її національних інтересів, загальносвітових демократичних орієнтирів, всебічного врахування особливостей способу життя, традицій, звичаїв українського народу, особливостей культури, менталітету й національного характеру.

Освіта й виховання на сучасному етапі розвитку нашого суспільства є чи не єдиним засобом збереження і відтворення національної культури.

Сьогодні постала необхідність визначити основні орієнтири навчально-виховного процесу в закладах освіти. Ці орієнтири повинні спрямовувати студентів на внутрішню мотивацію та усвідомлення необхідності активної творчої діяльності як громадянина України та здобуття досвіду реалізації такої діяльності.

Оновлену систему освіти і виховання молоді на основі національних традицій та принципів з урахуванням нових соціокультурних реалій нашого часу визначають Концепція виховання студентів та молоді в національній системі освіти та інші державні документи (Державна національна програма „Освіта” (Україна XXI ст.), Закони України „Про освіту”, „Про вищу освіту”, Концепція громадянського виховання особистості в умовах розвитку української державності, Національна доктрина розвитку освіти у XXI ст. та ін.)

Одним із головних завдань освіти є формування національної свідомості, любові до рідної землі, свого народу, бажання працювати задля розквіту держави, готовності її захищати.

Сьогодні сучасний навчально-виховний процес спрямований на вирішення таких завдань:

- підготовка особистості, орієнтованої в сучасних ситуаціях (історичній, економічній, культурній), здатної до самореалізації, самовизначення;

- залучення до національно-культурних традицій, збагачених загальнолюдськими цінностями світової культури;

- забезпечення високого рівня професійної компетентності; стимулювання постійного пошуку, безперервного самовдосконалення, самоосвіти;

- формування потреб і вмінь підтримувати своє фізичне та психологічне здоров'я, професійну працездатність в умовах конкуренції.

Проблема патріотичного виховання студентської молоді, з огляду на важливі завдання державотворення в незалежній Україні, сьогодні набула особливої актуальності, насамперед на Сході країни. Саме тому ця проблема потребує детального розгляду головних її складників і чинників.

За сучасних умов існування демократичного суспільства патріотизм підноситься на вищий щабель, поширюється на всіх громадян країни, пронизує всі сфери суспільного життя, має спрямований характер, що виявляється у свідомому ставленні людей до праці, суспільно-політичної діяльності, непримиримості до будь-яких порушень прав людини, норм і правил демократичного співжиття. Завдяки цьому патріотизм є одним з найважливіших чинників розвитку демократичного суспільства.

Сьогодні патріотизм має нове тлумачення. Це суспільний і моральний принцип, що характеризує ставлення людей до своєї країни, яке виявляється у визначеному способі дій та складному комплексі суспільних почуттів, що загально називається любов'ю до Батьківщини. Патріотизм як культурно-історичний феномен не абсолютизує жоден з періодів безперервної вітчизняної історії; це явище синтетичне, яке відображає все незаперечно цінне, накопичене нацією.

Патріотизм розуміють як любов до свого народу, до України. Важливою якістю українського патріотизму є турбота про благо народу, сприяння становленню і утвердженню України як правової демократичної соціальної держави, готовності відстояти незалежність Батьківщини.

У сучасній науковій літературі сутність патріотизму як моральної якості людини виявлена в здатності ідентифікувати себе з рідним народом, у любові та відданості своїй Батьківщині, потребі у постійному власному духовному й інтелектуальному зростанні заради процвітання своєї країни. Патріот повинен бути готовим за будь-яких умов стати на захист істинної демократії, національних інтересів свого народу, практичними справами зміцнювати її могутність і незалежність.

Структура патріотизму містить систему якостей та компонентів, які поєднують пізнавальний, емоційний-вольовий і поведінковий аспекти, а саме:

а) **патріотична свідомість** (самосвідомість) як результат набуття патріотичних знань і осмислення індивідом своєї громадянської ролі в суспільстві (захист історико-культурних, політичних, економічних надбань, незалежності, особистий внесок у розбудову державності України, збагачення професійних знань, зразкова громадянська поведінка та ін.);

б) патріотичні почуття (любов до рідного краю, мови, культури, повага до історичного минулого, турбота, відповідальність за долю Вітчизни, відданість національній ідеї, толерантність тощо);

в) патріотична поведінка та діяльність (виконання громадянських обов'язків, дотримання норм Конституції України, відповідність загальнонародським та національним моральним ідеалам, вшановування національних традицій, повага до національної гідності інших народів, толерантне ставлення до наявного в Україні різноманіття культурних традицій та ін.).

Отже, за нормативними освітньо-виховними документами, патріотизм – це моральна якість та ціннісний орієнтир, складне явище духовного життя людини і спільноти, яке відображається в особистій та суспільній свідомості, що, об'єднуючи їх, є вирішальним чинником усвідомлення молоді людиною загальнонародських цінностей.

Сучасне українське патріотичне виховання своїм світоглядним орієнтиром обирає українську загальнодержавну ідеологію, що втілює в собі поняття патріотизму, державотворення, державозахисту, громадянськості, прагнення до єдності і злагоди тощо.

Сучасне українське патріотичне виховання необхідно реалізовувати через основні **національні цінності** (Українську ідею, державну незалежність України, самопожертву в боротьбі за свободу нації, патріотизм та готовність до захисту Батьківщини, єдність поколінь на основі віри в національну ідею, почуття національної гідності, історичну пам'ять, громадську національно-патріотичну активність, пошану до державних та національних символів, до Державного Гімну, Герба і Прапора, Конституції України, любов до рідної культури, мови, національних свят і традицій, орієнтацію власних зусиль на розбудову Української держави і розвиток народного господарства, прагнення побудувати справедливий державний устрій, протидію антиукраїнській ідеології, готовність стати на бік народу, який бореться за національну свободу, сприяння розвитку духовного життя українського народу) та через **громадянські цінності** (прагнення до соціальної гармонії, відстоювання соціальної та міжетнічної справедливості, культуру соціальних і політичних стосунків, пошану та рівність громадян перед законами, пріоритет ідеї громадянськості над ідеєю держави, права людини на життя, власну гідність, безпеку, приватну власність, рівність можливостей тощо, суверенітет особи (право на свободу думки, совісті, вибору конфесії, участі у політичному житті, проведенні зборів, самовираження тощо), готовність до захисту власних прав і свобод, пошану до національно-культурних цінностей інших народів, повагу до демократичних виборів і демократично обраної влади, толерантне ставлення до чужих поглядів, якщо вони не суперечать абсолютним і національним цінностям, пошану до праці як до головного джерела суспільного добробуту.

Отже, національно-патріотичне виховання студентів – це організований, планомірний та цілеспрямований процес освітньо-виховної

взаємодії викладачів, співробітників і студентів університету, результатом якої має стати засвоєння особистістю національних цінностей і норм культури, сформованість у неї національно-громадянської самосвідомості, патріотичних переконань та поведінки, усвідомлення своїх вчинків і дій на благо народу й держави, готовності до захисту Вітчизни.

III. МЕТА І ЗАВДАННЯ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Програма національно-патріотичного виховання передбачає визначення концептуальних засад формування свідомого громадянина-патріота Української держави, активного провідника національної ідеї, представника української національної еліти через набуття молодим поколінням національної свідомості, активної громадянської позиції, високих моральних якостей та духовних цінностей.

Національно-патріотичне виховання студентської молоді полягає у становленні майбутніх фахівців як громадян – патріотів України, тих, котрі повинні бути єдиними у прагненні бачити її сильною, могутньою, незалежною державою, готовими стати на захист істинної демократії та національних інтересів свого народу.

Мета національно-патріотичного виховання – формування національно-патріотичної свідомості студентської молоді, що полягає в особистісній ідентифікації зі своєю нацією та в здатності гідної національної самопрезентації в інтеграційному світовому просторі, вірі в духовні сили та майбутнє країни, бажанні працювати на користь народу; усвідомленні моральних та культурних цінностей; знанні історії, національних звичаїв, обрядів, державної символіки всієї країни та її історично-адміністративних частин.

Мета патріотичного виховання студентів конкретизується через систему **виховних завдань**:

- виховання молодшої людини – патріота України;
- формування в молодшої людини патріотичних понять, уявлень, поглядів, переконань, національної самосвідомості, яка складається з любові до рідної землі, свого народу, мови, культури, історії, традицій, здатності ідентифікувати себе з українським народом;
- формування уявлень і понять про патріотичні вчинки й поведінку та вироблення звичок патріотичної поведінки через збагачення краєзнавчою інформацією, розширення світогляду та формування емоційно-позитивного ставлення до суспільних явищ, фактів, подій, почуття громадянського обов'язку, відповідальності за долю країни;
- виховання почуття національної гідності й гордості за свою Батьківщину, коригування уявлення про суспільні явища і події, норми поведінки, формування звичок громадської поведінки відповідно до цих уявлень, дисциплінованості, толерантності, відмова від почуття національної меншовартості;

- розвиток відчуття причетності до розбудови національної державності та відповідальності за майбутнє своєї країни, потреби в постійному самоствердженні з метою власного духовного й інтелектуального зростання, що сприяє прогресу самого суспільства;

- утвердження принципів загальнолюдської моралі в поєднанні з моральним кодексом українців, прихильність до національних та загальнолюдських цінностей, почуття національної гідності та гордості.

ІV. ЗМІСТ І НАПРЯМИ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ ЛУГАНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Випускники сучасного вищого навчального закладу України – не лише майбутні висококваліфіковані фахівці у своїй галузі, а й представники української інтелігенції, з високою культурою поведінки, виваженим ставленням до політики, економіки, соціальних змін, національно свідомі особистості з активною життєвою позицією та розвиненими патріотичними почуттями.

Зміст соціально-гуманітарної роботи з патріотичного виховання – це система знань, умінь і навичок, спрямованих на формування світогляду, патріотичних поглядів і переконань, на підготовку до професійної діяльності.

Людина, яка любить свою Батьківщину, свій народ, поважає національну мову, культуру і традиції, прагне до самовдосконалення. Тому зміст патріотичного виховання охоплює матеріал, який сприяє формуванню у студентів таких рис патріотизму:

- усвідомлення особистістю своєї національної належності;
- любов до рідної мови, культури, національних свят і традицій, прагнення до вдосконалення мовленнєвої культури, дотримання засад екології мови й мовлення;
- знання історії своєї Вітчизни, пошана до історичної пам'яті;
- розуміння менталітету, самокритичне ставлення до національних вад та дій щодо самоусунення їх у власній поведінці, звичках;
- відчуття власної відповідальності за долю країни, народу, нації, готовність до захисту своєї Батьківщини;
- розуміння й сприйняття української ідеї, сприяння розбудові державної незалежності України;
- дотримання норм Конституції України, дбайливе ставлення до національних багатств і рідної природи;
- повага до культур інших народів.

Ці завдання реалізуються в ЛНУ імені Тараса Шевченка через організацію та проведення заходів за такими напрямками:

1. Формування національної свідомості й відповідальності за долю України; виховання бережливого ставлення до української культури:

- реалізація державної політики у сфері виховання молодшої людини – патріота України;
- виховання любові до рідної землі, історії своєї країни, історії свого університету, відновлення і збереження історичної пам'яті;
- культивування кращих рис української ментальності;
- формування високого рівня політичної культури громадянського типу, що передбачає поєднання знань політичних процесів з бажанням брати участь у державному управлінні, виявлення поваги до законно обраної влади;
- виховання бережливого ставлення до національного багатства країни, краю, області, міста, села тощо;
- створення умов для набуття молоддю соціального досвіду, успадкування духовних та культурних надбань українського народу;
- відновлення національних цінностей України, залучення студентів до їх збереження;
- формування духовних цінностей українського патріота: почуття патріотизму, національної свідомості, любові до свого народу, його історії, Української Держави, рідної землі, родини, гордості за минуле і сучасне на прикладах героїчної історії українського народу та кращих зразків культурної спадщини;
- підвищення рівня патріотичного виховання студентської молоді шляхом проведення тематичних екскурсій з відвідуванням об'єктів культурної спадщини;
- проведення тематичної краєзнавчої та пошуково-дослідної роботи;
- розширення фактографічної бази історичних подій, публікація архівних документів, видання історичної науково-популярної літератури, довідкових матеріалів про здобутки України за роки незалежності, книг національно-патріотичної спрямованості.

2. Утвердження засад державної мови в ЛНУ імені Тараса Шевченка:

- забезпечення безумовного дотримання норм статті 10 Конституції України та Закону „Про мови”;
- забезпечення права студентів університету на отримання інформації українською мовою в соціальних мережах, у мережі Інтернет, на офіційних сайтах, сторінках інститутів/факультетів;
- реалізація статусності державної мови як провідного засобу національно-патріотичного виховання;
- сприяння підвищенню загальної мовної культури студентів, викладачів та співробітників;
- визначення пріоритету української мови як головного чинника національно-патріотичного виховання в умовах білінгвізму;
- усвідомлення студентами культурно-історичної обґрунтованості розвитку української мови як культурологічного маркера Луганщини;
- опанування студентами мовленнєвознавчих навчальних дисциплін з урахуванням цілей та завдань національно-патріотичного виховання;

- утвердження засад екології мови й мовлення у професійному, побутовому, дозвіллевому та інших видах спілкування;

- проведення тижнів української мови в університеті, в інститутах / на факультетах;

- актуалізація сучасних творів українських письменників кінця ХХ – початку ХХІ століття як форми популяризації національно-патріотичних ідей у процесі навчальної та виховної діяльності.

3. Виховання громадянського обов'язку перед Україною, суспільством:

- формування психологічної та фізичної готовності молоді до виконання громадянського та конституційного обов'язку щодо відстоювання національних інтересів та незалежності держави;

- забезпечення духовної єдності поколінь, виховання поваги до батьків, людей похилого віку, турбота про молодших та людей з певними вадами;

- залучення студентської молоді до участі у добродійних акціях, соціальних, інтелектуальних та творчих проєктів на благо України та сприяння розвитку волонтерського руху в університеті.

4. Формування високого рівня правової культури, поваги до Конституції України, законів України, державної символіки – Герба, Прапора, Гімну:

- забезпечення проведення просвітницьких тематичних заходів, круглих столів, наукових конференцій, документальних та літературних виставок тощо, спрямованих на формування правової культури, поваги до Основного Закону держави, надання та отримання систематизованих знань про свої конституційні права, свободи, обов'язки, основи галузевого законодавства, знань з історії становлення та розвитку вітчизняного конституційного права, його ролі в українському державотворенні та діяльності видатних правників у цій сфері.

5. Підтримка традицій університету й формування університетського патріотизму:

- формування елементів корпоративної культури ЛНУ імені Тараса Шевченка на традиціях та історії університету;

- виховання у студентів почуття поваги та гордості за причетність до історико-культурної спадщини й надбань колективу ЛНУ імені Тараса Шевченка;

- формування навичок корпоративної культури як гаранта виконання положень Кодексу честі студента ЛНУ, Кодексу поведінки студентів ЛНУ;

- формування корпоративного мислення на основі єдності цілей і цінностей;

- формування нових правил, процедур і стандартів поведінки в університеті.

6. Формування громадянської свідомості й відповідальності студентів, сприяння розвитку та підтримка діяльності студентського самоврядування:

- забезпечення й захист прав та інтересів студентів;
- створення умов для виконання студентами своїх обов'язків;
- сприяння навчальній, науковій та творчій діяльності студентів;
- створення відповідних умов для проживання та відпочинку студентів;
- сприяння діяльності студентських гуртків, товариств, об'єднань, клубів за інтересами;
- організація співробітництва зі студентами інших навчальних закладів та молодіжними організаціями;
- активізація волонтерської роботи студентського самоврядування: забезпечення проведення благодійних акцій „Милосердя”, „Ветерани живуть поруч”; участь у Всеукраїнській благодійній акції „Серце до серця”;
- запобігання негативним проявам у молодіжному середовищі, виховання почуття свідомого громадянина та громадської активності молоді.

7. Формування національно-культурних традицій молоді в умовах євроінтеграції:

- проведення тематичних лекцій, конференцій, інформаційних годин, засідань клубів ЛНУ, присвячених висвітленню сутності та ролі ЄС в сучасному світі;
- проведення днів інформування студентів до Дня Європи;
- привернення уваги студентської молоді до питання збереження європейської спадщини в широкому сенсі (культурної, історичної, природної тощо).
- проведення Днів європейської спадщини в університеті;
- залучення студентів-іноземців до культурно-масових заходів університету;
- реалізація програми мобільності студентів в умовах євроінтеграції;
- сприяння виконанню міжнародної програми діяльності ЛНУ.

8. Діяльність громадських організацій ЛНУ імені Тараса Шевченка у сфері національно-патріотичного виховання:

- забезпечення системності національно-патріотичного виховання;
- залучення студентів університету до вивчення культури, історії України, пропагування кращих здобутків національної культурної й духовної спадщини, підтримка професійної та самодіяльної художньої творчості, діяльності творчих об'єднань, клубів за інтересами, фольклорних колективів;
- активне залучення діячів сучасної культури, мистецтва, науки, спортсменів до патріотичного виховання молоді;
- популяризація молодіжного внутрішнього туризму та пам'яток української історії, культури, природи, історичних місць та подій, етнографії та життєпису відомих діячів;
- проведення заходів зі спортивної підготовки, фізичного виховання, спрямованих на утвердження здорового способу життя молодих громадян та створення відповідних умов для вироблення навичок самозахисту й самозбереження;

- сприяння роботі клубів у ЛНУ, які проводять заходи з патріотичного виховання;
- реалізація планів дій та програм з патріотичного виховання молоді разом з місцевими органами державної влади та органами місцевого самоврядування;
- забезпечення активної участі молоді в заходах національно-патріотичного спрямування, у проведенні загальнодержавних свят;
- проведення виховних заходів, які сприятимуть зміцненню дружніх стосунків, формуванню поваги до культури представників різних національностей;
- підвищення рівня толерантності, запобігання проявам ксенофобії, расової та етнічної нетерпимості в молодіжному середовищі.

V. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАВДАНЬ ПРОГРАМИ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ

У результаті впровадження Програми очікується:

- консолідація зусиль кафедр, директоратів, деканатів, клубів, громадських організацій у справі виховання студентської молоді;
- утвердження почуття патріотизму та національної самосвідомості молоді, поглиблення процесу формування основ гуманістичного світогляду; пріоритетності високих моральних, культурних, національних та загальнолюдських цінностей, що сприятиме зміцненню духовної, моральної єдності суспільства;
- виховання молодої людини – патріота України;
- формування в молоді характерних рис патріота: активна підтримка й розвиток Української державності, дотримання норм Конституції України;
- формування національної свідомості й відповідальності за долю України;
- виховання любові до рідної землі, її історії, відновлення і збереження історичної пам'яті;
- утвердження у свідомості молодих громадян об'єктивної оцінки національної історії, спадкоємності розвитку;
- дбайливе ставлення до національних багатств, рідної природи, готовність до захисту Батьківщини, пошана до історичної пам'яті, любові до рідної культури, мови, національних свят і традицій, збереження та зміцнення власного здоров'я;
- створення ефективної виховної системи національно-патріотичного виховання молоді;
- засвоєння під час навчальних і позааудиторних занять державницьких традицій України (Київська Русь, Литовсько-Руська держава, козацька держава, Гетьманщина, УНР, ЗУНР);
- відновлення і вшановування історичних пам'яток національної культури;

- виховання правової культури, поваги до Конституції України, Законів України, державної символіки – Герба, Прапора, Гімну України та історичних святинь;

- вироблення в молоді чіткої громадянської позиції, дотримання ними закону, права;

- підняття престижу української мови у ВНЗ: формування мовної культури, оволодіння та вживання української мови як духовного коду нації, як державотворчого чинника; розуміння рівноцінності існування мов інших культур на загальнодержавних теренах України, зокрема – рідної мови (неукраїнської) як засобу збереження національної ідентичності й української мови в статусі державної як засобу суспільно-політичного об'єднання;

- виховання бережливого ставлення до національного багатства країни, культури, звичаїв, традицій;

- сформованість шанобливого ставлення до Збройних Сил України, інших військових формувань, добровольчих військових об'єднань громадян в українській історії; розуміння ролі Збройних Сил у відстоюванні ідеалів свободи та державності України та її громадян від давнини до сучасності (під час княжої доби, Гетьманського козацького війська, військ УНР, Січових стрільців, УПА);

- готовність студентської молоді до оволодіння військовими професіями, до служби в армії, до захисту Вітчизни; мотивація молоді до військової служби;

- досягнення високого рівня професійності молодої людини, мотивації до праці як основи конкурентоспроможності національно свідомого громадянина, а відтак держави; сприяння розвитку індивідуальних здібностей, таланту та самореалізації;

- сформованість навичок ефективного студентського самоврядування у сфері організації національно-патріотичного виховання;

- виявлення поваги до своєї ALMA MATER, дотримання й розвиток демократичних та корпоративних традицій вищого навчального закладу;

- здатність протидії проявам аморальності, несправедливості, правопорушень, бездуховності, антигромадської діяльності.

- сформованість духовної єдності поколінь, виховання поваги до батьків, людей похилого віку, турбота про людей з особливими потребами;

- усвідомлення національної гідності, прагнення до свободи, справедливості, толерантності, миролюбності.

**Дорожня карта
з імплементації Освітньо-просвітницької програми національно-патріотичного виховання студентської молоді Луганського національного університету імені Тараса Шевченка**

1. Організація роботи з національно-патріотичного виховання студентів у позааудиторний час

№ п/п	Назва заходу	Строки виконання	Виконавці
1.	Розробити програму заходів до відзначення річниці з дня народження Т. Г. Шевченка в рамках проведення Шевченківського тижня	Щорічно до 01 березня	Факультет української філології та соціальних комунікацій, Інститут історії, міжнародних відносин і суспільно-політичних наук, Асамблея студентського самоврядування
2.	Запропонувати проведення традиційних Шевченківських читань „Образ жінки у творчості Тараса Шевченка”	Щорічно у березні	Кафедра української літератури
3.	Запровадити проведення сучасних українських читань „Образ українця у творчості письменників України”	Щорічно за планом	Кафедра української літератури
4.	Запровадити проведення тематичних книжкових виставок: - до дня народження Т.Г. Шевченка; - до річниці заснування Національної премії України імені Тараса Шевченка; - до річниці Голодомору 1932-1933 р.р.; - до річниці з дня Перемоги у ВВВ; - до днів народження видатних письменників і громадських діячів; - до Дня національної культури; - до Дня слов'янської писемності та культури;	За культурно-історичним календарем	Директор бібліотеки

	- до Дня подвигу Героїв Крут; - до дня Соборності України; - до Дня рідної мови; - до Дня Конституції України; - до Дня Державного Прапора України; - до Дня незалежності України; - до Дня українського козацтва; - „Звичаї нашого народу”; - „Тарас Шевченко – поет, художник, мислитель”; - „Козацькому роду нема переводу”; - „Письменники Луганщини”; - „Державні символи України” та ін.		
5.	Розробити комплекс заходів „Свята нашого народу” за циклами календарно-обрядових свят: - осінній цикл; - зимовий цикл; - весняний цикл; - літній цикл.	2015 – 2020 н.р. за планом	Асамблея студентського самоврядування, заступники директорів / деканів з соціально-гуманітарної роботи
6.	Запровадити традицію брати участь у Всеукраїнській молодіжній акції „Пам’ятати. Відродити. Зберегти”	Постійно	Асамблея студентського самоврядування
7.	Розробити програму заходів до річниці державної незалежності України	2015 – 2020 н.р.	Інститут історії, міжнародних відносин і суспільно-політичних наук
8.	Запровадити в університеті Міжгалузеву програму „Пізнай свою країну та свій край”	2015 – 2020 н.р.	Асамблея студентського самоврядування, кафедра географії, кафедра історії України
9.	Задля виховання любові до рідної землі, історії своєї країни та відновлення і збереження історичної пам’яті створити „Клуб шанувальників історії України”	2015 – 2020 н.р.	Інститут історії, міжнародних відносин і суспільно-політичних наук
10.	Задля проведення тематичної краєзнавчої та пошуково-дослідної роботи створити	2015 – 2020 н.р.	Інститут історії, міжнародних відносин і суспільно-політичних наук

	„Краєзнавчий клуб”		
11.	Задля збереження українських державницьких традицій створити „Політологічний клуб”	2015 – 2020 н.р.	Інститут історії, міжнародних відносин і суспільно-політичних наук
12.	Задля формування громадянської позиції, засвоєння досвіду й патріотичних умінь створити загальноуніверситетський „Дискусійний клуб”	2015 – 2020 н.р.	Інститут історії, міжнародних відносин і суспільно-політичних наук
13.	Задля привернення уваги студентської молоді до питання взаємодії української та європейської культур створити дискусійний клуб „Тема”	2015 – 2020 н.р.	Інститут культури і мистецтв, кафедра культурології та кіно-, телемистецтва, Лісневська А.Л.
14.	Задля формування духовних цінностей і популяризації культури рідного краю створити „Етнографічний клуб”	2015 – 2020 н.р.	Кафедра української філології та загального мовознавства
15.	Задля підняття престижу української мови в університеті створити „Клуб шанувальників рідної мови”	2015 – 2020 н.р.	Кафедра української філології та загального мовознавства
16.	Розробити програму заходів щодо утвердження засад державної мови в університетському середовищі	2015 – 2020 н.р.	Кафедра української мови, кафедра української філології та загального мовознавства
17.	Розробити тематику і змістовно наповнити портфоліо кураторських годин для студентів 1 курсу, присвячених річниці Конституції України	2015 – 2020 н.р.	Заступники директорів/деканів з соціально-гуманітарної роботи, куратори академічних груп
18.	Розробити тематичні інформаційні кураторські години в межах вивчення курсів „Історія України”, „Політологія” „Основи правознавства”, спрямованих на отримання знань про роль Основного Закону в українському державотворенні	2015 – 2020 н.р.	Завідувачі кафедр, куратори академічних груп
19.	Уважати за необхідне проводити позааудиторні заняття з курсу історії України щодо вивчення символіки Української Держави та історії Українського	2015 – 2020 н.р.	Інститут історії, міжнародних відносин і суспільно-політичних наук

	Державного Прапора, Гімну України (у рамках діяльності клубів, гуртків, творчих об'єднань)		
20.	Розробити тематику та змістовно наповнити бесіди в академічних групах, спрямовані на формування національної свідомості й високої громадянської позиції; на формування громадянина – патріота України, на виховання любові до Батьківщини та рідного краю	2015 – 2020 н.р.	Куратори академічних груп
21.	Запровадити щорічний загальноуніверситетський захід „Прометеїв вогонь ректорів”	2015 – 2020 н.р.	Асамблея студентського самоврядування
22.	Розробити програму заходів щодо підготовки та відзначення колективами кафедр визначних дат, пов'язаних з історією розвитку університету	2015 – 2020 н.р.	Завідувачі кафедр
23.	Розробити програму загальноуніверситетських заходів національно-патріотичного виховання	2015 – 2020 н.р.	Клуб культури і дозвілля
24.	Проведення спортивних свят „Осінній марафон сили й духу”, „Козацькі розваги” та ін.	2015 – 2020 н.р.	Інститут фізичного виховання і спорту
25.	Організація та проведення огляду-конкурсу творчих колективів університету національно-патріотичної спрямованості	2015 – 2020 н.р.	Клуб культури і дозвілля
26.	Розробити програму заходів проведення тижня української культури	Щорічно	Інститут культури і мистецтв
27.	Організація та проведення творчих зустрічей з відомими митцями нашого краю	2015 – 2020 н.р.	Інститут культури і мистецтв
28.	Організація та проведення творчих зустрічей з сучасними письменниками	2015 – 2020 н.р.	Інститут педагогіки і психології, кафедра філологічних дисциплін, кафедра української

			літератури
29.	Проведення конкурсу української патріотичної пісні (до Дня захисника України)	Щорічно в жовтні	Інститут культури і мистецтв
30.	Забезпечити участь студентів у фестивалях-конкурсах сучасної української пісні із залученням творчих колективів інших областей України	Щорічно	Інститут культури і мистецтв, кафедра співів і диригування, заступники директорів/деканів з соціально-гуманітарної роботи
31.	Організація та проведення фотовиставок, презентацій екранних робіт „Україна – єдина й незалежна” (до Дня Соборності України)	Щорічно у січні	Інститут культури і мистецтв, заступники директорів/деканів з соціально-гуманітарної роботи
32.	Організація та проведення виставок робіт писанкарства „Писанка – мелодія душі” (до Великодніх свят)	Щорічно квітень – травень	Інститут культури і мистецтв, кафедра образотворчого мистецтва та професійної майстерності
33.	Організація та проведення театралізованих дійств і літературно-музично-хореографічних заходів до традиційних народних свят („Велике козацьке свято Покрови”, „Масляна”)	Щорічно	Інститут культури і мистецтв, Інститут педагогіки і психології, факультет української філології та соціальних комунікацій, кафедра української літератури
34.	Організація та проведення конкурсів національного одягу „Парад вишиванок”, „Конкурс українського костюму”, „Сучасний український одяг”	Щорічно	Факультет української філології та соціальних комунікацій, Інститут педагогіки і психології, кафедра української літератури
35.	Організація та проведення традиційних конкурсів національної кухні („Свято української кухні”, „Кухня народів світу”, „Звана вечеря” та ін.)	Щорічно	Факультет української філології та соціальних комунікацій, факультет іноземних мов, Інститут педагогіки і психології, Інститут історії, міжнародних відносин і суспільно-політичних наук
36.	Розробити символіку інститутів/факультетів (за потреби – студентських груп), що	2015 – 2020 н.р.	Заступники директорів/деканів з соціально-гуманітарної

	формують гордість і приналежність до університету й відображають його історичну та патріотичну складову		роботи
37.	Задля виховання любові й поваги до своєї професії, мотивації до трудової діяльності на благо держави проводити конкурси професійної майстерності „Я – майбутній фахівець України”	Щорічно	Директори/декани інститутів/факультетів, завідувачі кафедр
38.	Задля мотивації студентів до трудової діяльності на благо держави проводити „День кар’єри”	Щорічно	Сектор з працевлаштування, завідувачі випускових кафедр
39.	Організація та проведення тематичних „Українських вечорниць”, різдвяних вертепів	За планом	Інститут педагогіки і психології, заступники директорів/деканів з соціально-гуманітарної роботи
40.	Розробити програму проведення тижнів української мови в університеті, в інститутах/на факультетах	Щорічно	Факультет української філології та соціальних комунікацій, кафедра української мови, кафедра української філології та загального мовознавства, заступники директорів/деканів з соціально-гуманітарної роботи
41.	Розробити комплекс виховних заходів, які сприятимуть зміцненню дружніх стосунків, формуванню поваги до культури представників різних національностей	2015 – 2020 н.р.	Заступники директорів/деканів з соціально-гуманітарної роботи, Центр міжнародної та навчально-виховної роботи
42.	Задля розуміння ролі Збройних Сил у відстоюванні ідеалів свободи й державності України та її громадян увести у практику проведення зустрічей з представниками ЗСУ, інших військових формувань та військових об’єднань	2015 – 2020 н.р.	Заступники директорів/деканів з соціально-гуманітарної роботи
43.	Розробити програму виховання	2015 – 2020	Інститут фізичного

	громадянина-патріота, майбутнього захисника Вітчизни	н.р.	виховання і спорту
44.	Створити на інтернет-ресурсах і в студентській пресі постійно діючі рубрики, що популяризують українську культуру	2015 – 2016 н.р.	Інститут культури і мистецтв, кафедра культурології та кіно-, телемистецтва
45.	Увести в практику розміщення на інтернет-ресурсах інститутів/факультетів і в періодичній пресі інформації національно-патріотичного спрямування	Постійно	Заступники директорів/деканів з соціально-гуманітарної роботи
46.	Розробити програму екскурсій до історичних, краєзнавчих, мистецьких, етнографічних музеїв	2015 – 2020 н.р.	Заступники директорів/деканів з соціально-гуманітарної роботи
47.	Забезпечити участь студентів у міжрегіональних, обласних і всеукраїнських виставках і конкурсах сучасного українського мистецтва	2015 – 2020 н.р.	Інститут культури і мистецтв

2. Забезпечення комплексного підходу до організації національно-патріотичного виховання студентів

№ п/п	Назва заходу	Строки виконання	Виконавці
1.	Проведення інструктивно-методичних нарад і семінарів з кураторами академічних груп, студентськими кураторами, заступниками директорів/деканів інститутів/факультетів з метою створення планів згідно з уніфікованими вимогами	Постійно за планом	Голова комісії з соціально-гуманітарної роботи
2.	Індивідуальна практична допомога вихователям усіх категорій у плануванні та здійсненні національно-патріотичного виховання студентів	Протягом усього періоду	Комісія з соціально-гуманітарної роботи
3.	Моніторинг планів соціально-гуманітарної роботи кураторів	Щорічно до початку	Голова комісії з соціально-гуманітарної роботи

	академічних груп, студентських кураторів, заступників директорів/деканів інститутів/факультетів щодо якісного наповнення заходів національно-патріотичного виховання студентів	навчального року	
4.	Встановлення зв'язків для використання національно-патріотичного потенціалу суб'єктів виховання, що знаходяться поза межами університету (ЗМІ, релігійні та громадські об'єднання, заклади культури, державні органи влади та органи місцевого самоврядування)	Постійно	Комісія з соціально-гуманітарної роботи
5.	Удосконалення загальної патріотичної культури керівників усіх рівнів, викладачів та співробітників університету	Постійно	Проректор з науково-педагогічної роботи Бабічев О.І., комісія з соціально-гуманітарної роботи

3. Оцінки ефективності національно-патріотичного виховання студентів

№ п/п	Назва заходу	Строки виконання	Виконавці
1.	Розробка моніторингового інструментарію для оцінки ефективності національно-патріотичного виховання студентів університету	2015 – 2016 н.р.	Комісія з соціально-гуманітарної роботи
2.	Моніторинг ефективності національно-патріотичного виховання студентів у масштабах університету, інституту/факультету	За планом	Проректор з науково-педагогічної роботи Бабічев О.І., комісія з соціально-гуманітарної роботи
3.	Моніторинг національно-патріотичного виховання студентів кафедрами університету в аудиторний та позааудиторний час	За планом	Комісія з соціально-гуманітарної роботи
4.	Моніторинг готовності професорсько-викладацького	За планом	Проректор з науково-педагогічної роботи

	складу кафедр та керівництва інститутів/факультетів до національно-патріотичного виховання		Бабічев О.І., комісія з соціально-гуманітарної роботи
5.	Моніторинг сформованості у студентів основних національно-патріотичних якостей громадянина України	За планом	Проректор з науково-педагогічної роботи Бабічев О.І., комісія з соціально-гуманітарної роботи
6.	Утвердження переліку навичок і умінь випускників університету для успішної в майбутньому державно-патріотичної поведінки	За планом	Проректор з науково-педагогічної роботи Бабічев О.І., комісія з соціально-гуманітарної роботи
7.	Узагальнення передового педагогічного досвіду національно-патріотичного виховання суб'єктів соціально-гуманітарної роботи університету задля його популяризації	За планом	Комісія з соціально-гуманітарної роботи
8.	Розробка різних форм заохочення та стимулювання всіх суб'єктів процесу національно-патріотичного виховання	За планом	Проректор з науково-педагогічної роботи Бабічев О.І., комісія з соціально-гуманітарної роботи

4. Оптимальні форми реалізації національно-патріотичного потенціалу навчальних дисциплін у процесі їх викладання

№ п/п	Назва заходу	Строки виконання	Виконавці
1.	Формування банку завдань з підготовки рефератів, курсових, дипломних, магістерських і наукових робіт національно-патріотичної спрямованості з різних дисциплін	Щорічно до початку навчального року	Завідувачі кафедр та професорсько-викладацький колектив
2.	Корегування навчальних робочих програм усіх навчальних дисциплін з метою надання їм національно-патріотичної спрямованості	Щорічно до початку навчального року	Завідувачі кафедр та професорсько-викладацький колектив
3.	Скорегувати цільову складову	Щорічно до	Завідувачі кафедр та

	навчальних занять кожної навчальної дисципліни фахової підготовки студентів університету	початку навчального року	професорсько-викладацький колектив
4.	Сформувати банк завдань (індивідуальних та колективних) та змістовних інформаційних матеріалів національно-патріотичної спрямованості з кожної навчальної дисципліни	Щорічно до початку навчального року	Завідувачі кафедр та професорсько-викладацький колектив
5.	Підготовка й проведення кафедральних, міжкафедральних, університетських семінарів і науково-практичних конференцій регіонального та всеукраїнського рівня національно-патріотичної спрямованості	2015 – 2020 н.р.	Директори/декани інститутів/факультетів, завідувачі кафедр
6.	Спрямувати роботу студентського наукового товариства на реалізацію завдань національно-патріотичного виховання студентів університету	2015 – 2020 н.р.	Проректор з науково-педагогічної роботи Клімочкіна О.М., відділ аспірантури
7.	Запропонувати проведення конкурсу на кращу науково-дослідницьку роботу національно-патріотичної спрямованості	Щорічно	Проректор з науково-педагогічної роботи Клімочкіна О.М., відділ аспірантури
8.	Розробити завдання навчальних дисциплін історико-культурологічного та філологічного спрямування щодо вивчення символіки Української держави, історії Українського Державного Прапора, Гімну України, історії та культури українського народу	Щорічно до початку навчального року	Інститут історії, міжнародних відносин і суспільно-політичних наук, Інститут культури і мистецтв, факультет української філології та соціальних комунікацій, кафедра культурології та кіно-, телемистецтва, кафедра політології та правознавства, кафедра української мови, кафедра української філології та загального мовознавства, кафедра філологічних дисциплін

